

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/79/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012930
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2023:2123012930.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného: A., nar. XX.XX.XXXX v I., trvale bytom D. XXX/X, O., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, na verejnom zasadnutí konanom dňa 23.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku súd žiadosť odsúdeného: A. S., nar. XX.XX.XXXX v I., trvale bytom D. XXX/X, O., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 13.03.2019, sp. zn. 2T/168/2017, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 25.10.2019, sp. zn. 2T/168/2017,
z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 27.09.2023 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh odsúdeného: A. S., nar. XX.XX.XXXX v I., trvale bytom D. XXX/X, O., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na splnenie podmienok pre podmiennečné prepustenie, ďalej že počas celého výkonu trestu riadne pracoval, zapájal sa do voľnočasových aktivít, trestný čin je pre neho dostatočným ponaučením, a čin oľutoval.

V čase rozhodovania o žiadosti odsúdeného odsúdený vykonával trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 13.03.2019, sp. zn. 2T/168/2017, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Galanta zo dňa 25.10.2019, sp. zn. 2T/168/2017, vo výmere 3 (tri) roky a 2 (dva) mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia za prečin nebezpečné vyhrážanie podľa § 360 ods. 1 Trestného zákona, zločin porušovanie domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona, a prečin ublíženie na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 156 ods. 1 Trestného zákona.

Súd vo veci nariadil a vykonal verejné zasadnutie.

Prokurátor na verejnom zasadnutí navrhol návrh zamietnuť, pretože od odsúdeného nemožno očakávať vedenie riadneho života. Poukázal na odpis registra trestov odsúdeného, a že odsúdený nie je vo výkone trestu prvý krát.

Odsúdený sa na verejnom zasadnutí nevyjadril.

Na verejnom zasadnutí boli vykonané dôkazy, a to: hodnotenie odsúdeného a skrátený výpis klienta (č. I. 14-16), rozsudok Krajského súdu v Trnave z 09.10.2018, sp. zn. 6To/71/2018 (č. I. 19-25), rozsudok

Okresného súdu Galanta z 07.02.2018, sp. zn. 1T/91/2016 (č. I. 27-34), rozsudok Okresného súdu Galanta z 21.03.2018, sp. zn. 29T/194/2015 (č. I. 39-42), opravné uznesenie Okresného súdu Galanta z 25.10.2019, sp. zn. 2T/168/2017 (č. I. 47), rozsudok Okresného súdu Galanta z 13.03.2019, sp. zn. 2T/168/2017 (č. I. 48-49), trestný rozkaz Okresného súdu Galanta z 21.08.2018, sp. zn. 0T/172/2018 (č. I. 54), lustrácia v registri obyvateľov (RO), lustrácia ZVJS, odpis registra trestov (RT).

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného v predchádzajúcom ústave nie je možné objektívne hodnotiť z dôvodu krátkeho pobytu. Možno však uviesť, že nie sú evidované žiadne negatívne poznatky. Správanie a vystupovanie odsúdeného v ústave Hrnčiarovce nad Parnou je na veľmi dobrej úrovni, bezproblémové, príkazy a nariadenia príslušníkov rešpektuje, ústavný poriadok a časový rozvrh dňa dodržiava. V kolektíve odsúdených sa konfliktným situáciám vyhýba. Výkonom funkcie z radov odsúdených poverený nebol. Doposiaľ bol sedemkrát disciplinárne odmenený, naposledy dňa 15.08.2023, kedy mu bola riaditeľom ústavu udelená najvyššia forma disciplinárnej odmeny - mimoriadne voľno na opustenie ústavu. Disciplinárne potrestaný doposiaľ nebol. Počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz, ani iné formy vzdelávania. Odsúdený svoj voľný čas trávi zmysluplne. Odsúdený prejavil záujem pracovať. Po príchode do ústavu bol najskôr pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom - Terminals (25.09.2018 - 09.01.2019), odkiaľ bol preradený na pracovisko v ústave s dohľadom - kuchyňa odsúdených, kde spočiatku vykonával činnosti zamerané na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného (pomocné práce) a dňa 18.03.2021 bol aj pracovne zaradený. Na pracovisku kuchyňa odsúdených zotrval do 15.06.2022 kedy bol vďaka svedomitej a zodpovednej práci preradený na pracovisko v ústave s voľným pohybom - kuchyňa príslušníkov, kde je pracovne zaradený doposiaľ. Pracovná morálka odsúdeného je na požadovanej úrovni, svojim nadriadeným je nápomocný, pracuje samostatne, s jeho prácou sú spokojní. Podľa potreby a určenia sa dobrovoľne zapája aj do činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného udržiavaním čistoty a upravenosti ubytovacích priestorov ústavu. Vyrastal v úplnej rodine. Má šesť súrodencov. Po absolvovaní základnej školy v ďalšom štúdiu nepokračoval, pracoval brigádnu formou v oblasti stavebníctva, v pekárni, asi trinásť rokov ako majster v podniku zameranom na balenie ovocia a zeleniny, na bitúunku (Rakúsko, E., G., L. republika). Pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody pracoval s bratom v oblasti stavebníctva, kam sa plánuje vrátiť pracovať aj po prepustení. Je ženatý, s manželkou má tri deti, vyživovaciu povinnosť si nahlásil, aj si ju plní. Kontakt počas výkonu trestu odňatia slobody udržiava s manželkou, deťmi, súrodencami a ich rodinami. Vzťahy v rodine sa javia ako podporné a funkčné. Odsúdený uvádza, že po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody pôjde bývať k manželke a deťom. Odsúdený bol počas výkonu súdom nariadeného ochranného protialkoholického liečenia ambulantnou formou zaradený do skupinových foriem zaobchádzania, na oddiele špecializovaného zaobchádzania v tunajšom ústave. Liečebný režim dodržiaval, povinnosti vyplývajúce z liečby plnil. Odsúdený počas pohovorov deklaruje kritický postoj k trestnej činnosti, k požívaniu alkoholu. Možno konštatovať, že odsúdený plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá na základe stredného rizika recidívy trestnej činnosti. Menovaný v čase od 03.04.2019 do 21.08.2019 absolvoval súdom nariadené ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou. Napriek skutočnosti, že sa odsúdený v podmienkach výkonu trestu dokáže správať na požadovanej úrovni, vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť nie je možné zaručiť, že po prípadnom prepustení bude viesť riadny život. Na základe uvedených skutočností riaditeľ konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporúča ho podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmiennečného prepustenia 25.09.2023, a že odsúdený bol súdne trestaný 13 krát, vykonané tresty odňatia slobody 5 krát.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 14 (štrnásť) záznamov a to z obdobia rokov 1995 až 2019. Záznamy sa týkajú najmä majetkovej a násilnej trestnej činnosti.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku, o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení prihliadne súd aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona, ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienične prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 a 2 a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienične prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmieničné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmieničné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmieničnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmieničnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Pritom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmieničnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmieničného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmieničnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmieničnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určité zákonom stanovenej doby správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 Trestného zákona ku dňu 25.09.2023. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 23.10.2023 je táto podmienka splnená. Pre úplnosť súd uvádza, že hoci je vo výroku rozhodnutia uvedený len jeden trest, pretože odsúdený ku dňu rozhodovania vykonáva už len jeden trest, výkonu tohto trestu predchádzali výkony ďalších dvoch trestov (1T/91/2016 a 29T/194/2015), preto súd formálnu podmienku posudzoval aj s poukazom na § 66 ods. 3 Trestného zákona, a preto je toto ustanovenie uvedené vo výroku rozhodnutia.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená je. Súd poukazuje na hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, podľa ktorého správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu je na veľmi dobrej úrovni, konfliktným situáciám sa vyhýba, voľný čas trávi zmysluplne. Odsúdený je pracovne zaradený, pracovná morálka je na požadovanej úrovni, nadriadeným je nápomocný, pracuje samostatne. Podľa potreby sa zapája do činností súvisiacich so všeobecným rozvojom osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu. Nahlásil a plní si vyživovaciu povinnosť. Vytvoril si podmienky pre udelenie 7 disciplinárnych odmien, vrátane najvyššej formy disciplinárnej odmeny - mimoriadne voľno na opustenie ústavu. Disciplinárne potrestaný nebol. Ciele stanovené programom zaobchádzania plní, absolvoval súdom nariadené ochranné liečenie. Vzhľadom na uvedené pozitívne hodnotenie odsúdeného bez negatívnych poznatkov súd dospel k záveru o preukázaní prvej materiálnej podmienky.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd k uvedenému záveru dospel s poukazom na trestnú minulosť odsúdeného, jeho 14 záznamov v registri trestov, a povahu trestnej činnosti.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený v ňom má 14 záznamov za obdobie rokov 1995 až 2019, konkrétne ide o odsúdenia z rokov: 1995, 1995, 1996, 1997, 2003, 2011, 2014, 2014, 2015, 2018, 2018, 2018 a 2019. Odsúdený sa dopustil rôznorodej trestnej činnosti, napr. trestných činov: krádež, lúpež, výtržnictvo, ublíženie na zdraví, marenie výkonu úradného rozhodnutia a porušovanie domovej slobody. Súd poukazuje aj na tú skutočnosť, že odsúdený už vo veku približne 17 rokov nastúpil na výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody, z ktorého bol v roku 1998 podmiennečne prepustený, a napriek tejto skutočnosti sa za týmto odsúdený v registri trestov nachádza ďalších 10 záznamov. Celkovo bol odsúdený vo výkone trestu 5 krát. Z uvedených skutočností súd dospel k záveru, že odsúdený má evidentné sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia, či už išlo o podmiennečné tresty odňatia slobody, alebo o opakované nepodmienečné tresty odňatia slobody a výkon takýchto trestov, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdený napriek predchádzajúcim odsúdeniam a výkonom nepodmienečných trestov odňatia slobody sa neskôr trestnej činnosti opätovne dopustil. Páchanie protiprávnej činnosti preto nie je u odsúdeného len jednorazovým a ojedinelým vybočením z inak riadneho spôsobu jeho života, ale s poukazom na vysokú početnosť trestnej činnosti a dĺžku uvedeného obdobia, ide o osobu, ktorá opakovane pácha protiprávnu činnosť. Z týchto skutočností vyplývajú vážne a dôvodné pochybnosti o tom, či možno od odsúdeného očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Uvedené platí aj napriek skutočnosti, že odsúdený má vo výkone trestu v zásade vzorové správanie, na čo poukázal aj riaditeľ ústavu keď uviedol, že napriek skutočnosti, že sa odsúdený v podmienkach výkonu trestu dokáže správať na požadovanej úrovni, vzhľadom na jeho kriminálnu minulosť nie je možné zaručiť, že po prípadnom prepustení bude viesť riadny život. Nakoľko odsúdený už bol vo výkone trestu odňatia slobody, súd je toho názoru, že uvedené svedčí skôr o adaptácii odsúdeného na podmienky výkonu trestu, a nejde o prejav zmeny správania odsúdeného. Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je v súčasnosti možné len počas ďalšieho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Súd si dovoľuje vyjadriť odporúčanie, že tak ako sa odsúdený vzorne správa v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody, bolo by žiaduce, aby sa rovnakým spôsobom správal aj na slobode.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.